
POLGÁRI JOG

Fabinyi — pénzügyminiszter.

A Polgári Jog szerkesztősége Fabinyiban, a polgári jog művelőjének klasszikus képviselőjét tiszteli. Ezért nagy megnyugvással látja őt a pénzügyminiszteri székben, a pénzügyi jog alkotása és alkalmazása körében. Azok a jelenségek, amelyek a pénzügyi jognak jogi jellegét háttérbe szorították, utolsó időben megszaporodtak. Ha ily millióban újra kodifikálásról van szó, szükséges az oly irányító, akiben benne él a jogérzet s akinek jogászi mivolta folytán minden idegszála szinte tudat alatt küzd az ellen, ami a szabatos jogászi felfogással ellentétben áll s ami az igazság követelményeit a fiskalitás igényeinek hajlandó feláldozni. Szükség van jogászra a jogalkalmazás irányításában is, mert ezen a téren is visszaesést látunk. A felfedezők a pénzügyi jogszabályok rengetegében mindig új és új értelmezési lehetőségek után kutatnak, mégpedig nem az adózó, hanem a kincstár érdekében. Ezek a felfedezések az eddigi gyakorlatot és felfogást megváltoztatván, tág kaput nyitnak a jogbizonytalanságnak, ezzel aláássák a termelő munkára irányuló foglalkozási kedvet.

Midőn Vargha Imre a pénzügyi jogalkotás élére került, a tollából kikerült törvények és rendeletek a jogászi gondolkodás mintái voltak. Később különböző tényezők hatása alatt a jogászi felfogásnak többször fölébe került a fiskális érdekek kímélet nélküli érvényesítése. Ennek az eljárásnak az indokoltsága abban rejlik, hogy az infláció kivételes szabályokat tett szükségessé. Az infláció valódi és képzelt nyereségeit mindaddig, míg az aranykoronát nem hozták be, a pénzügyi kincstár nem tudta kellő módon megfogni. De az infláció megszűnt. Az inflációs nyereszkekdedések testére és a milliárdos számokra alkalmazott szakaszok közül ki kellene dobni azokat, amelyek ellentétben vannak a jogos és igazságos felfogással.

Ilyennek látjuk elsősorban az igazán szerencsétlen jövedéki büntető eljárást szabályozó rendeletet. Eddig csak azért nem hallani nagyobb atrocitásokról, mert a pénzügyi hatóságok annak alkalmazásában bölcs mérsékletet tanúsítanak. De ez a bölcs mérséklet máról-holnapra megváltozhatik.

Nem tartjuk helyesnek azt a megoldást sem, amely a földhözjuttatottak elleni követelések behajtásáról szól, s amely a pénzügyi hatóságokat valóságos bírói funkcióval ruházta fel. Abben, hogy a hátralékok annyira felszaporodtak s hogy a juttatottak nem fizetnek, bizonyára jelentékeny része van a hatáskörök ezen eltolódásának.

A jogos és igazságos felfogás az egyenlő elbánás elvét is követeli.

Nem igazságtalan-e például az, hogy a kötelezettségeiket lelkiismeretesen teljesítő társulatok késedelem vagy elvétel esetén minden hónap késedelméért egytizenkettő részti vagyis egy évre 100 % késedelmi kamatot fizetnek akkor, midőn minden egyéb késedelmi kamatot kivétel nélkül leszállítottak.

Nem igazságtalan-e az elévülés kérdésének szabályozása? Fenn tartható-e jogállamban az az állapot, hogy például az illeték körében vannak esetek, amelyeknél egyáltalán nem áll be az elévülés.

Nem jogellenes-e a 16.400/1933. M. E. számú rendeletnek, az az intézkedése, hogy a kincstár a javára bekebelezett zálogjog ranghelyével a követelés kiegyenlítése esetére éppen úgy rendelkezik, mint ahogy rendelkeznek a tulajdonos.

A társulati adó novelláris kiegészítéseiben is találunk a jogászi felfogással össze nem egyeztethető dolgokat.

Jogászi szabatosításra van szükség egyik-másik deviza rendeletben is.

A jogalkalmazás terén is sajátos fejlődési folyamattal állunk szemben. Valami csodálatos felfedezési láz uralkodik pénzügyi körökben. Újabb és újabb értelmezések iparkodnak az adó és illetékterhet növelni.

A forgalmi adó kérdésében legutóbb láttuk, hogy hitelügyeknél a portóköltések forgalmiadókötelezettsége került szóba.

Az illetéklabirintus különösen bőven ad alkalmat felfedezésekre.

Legérdekesebb példája ennek az utolsó időben az 5.100/1931. sz. rendelet félreértése folytán kialakult az a felfogás, hogy akkor, ha illetékmentességet élvező személy javára szól a bekebelezés, úgy a bekebelezési illetéket az adós mégis tartozik leróni. A jogot szerző mentessége nem mentesíti az adóst.

A folyószámlaátalányilleték körében külföldi bankárok követeléseinek, a pénzintézetek egymásközi forgalmának megadóztatására irányuló az eddigi gyakorlattal ellentétes értelmezési kísérletekkel ismételtelen találkozunk.

Az egyenesadók értelmezésénél, különösen a társulati adónál találkozunk oly törekvésekkel, amelyek a jogi szabatosságot veszélyeztetik.

Nem feladatunk a pénzügyi jog egész területét a jogászi gondolkodás szabatossága szempontjából tárgyalni, de azt hisszük, hogy a jelzett pár példa is eléggé igazolja, hogy a pénzügyi tárcának a polgári jog klasszikus képviselőjére bizását örömmel üdvözöljük. Ny. J.

A Supreme Court döntése.

I.

Északamerika Egyesült Államait a határtalan lehetőségek, a végtelen dimenziók és a végső szélsőségek hazájának szokták nevezni. Ennek a környezetnek mindenben megfelel az a feladat,